

Rokkenjagers

In de schaakpartij is het de bedoeling de tegenstander mat te zetten, en het liefst zo snel mogelijk. De zware stukken, torens en dame, zijn het meest geschikt om dit voor elkaar te krijgen. Toch zijn er niet veel schakers die meteen de randpionnen opspelen om de torens actief te maken. Het komt wel eens voor dat de dame zo snel mogelijk naar buiten wordt gebracht om de vijandelijke stelling aan te tasten. Het meest bekende voorbeeld hiervan is het zogenaamde herdersmat: 1.e4 e5 2.Lc4 Pc6 3.Dh5 Pf6? 4.Dxf7 mat. Hoeveel beginnende spelers hier ooit zijn ingetrapt, is niet bekend, maar het is in elk geval zeker dat het er enorm veel zijn. Eigenlijk is dit jammer, omdat het herdersmat eigenlijk zo gemakkelijk te voorkomen is: 3...g6 4.Df3 (Wit wil de vroegtijdige aanval nog niet opgeven.) 4...Pf6 5.Db3 Pd4! (Wit kan niet op f7 slaan, omdat de dame de loper dan niet kan blijven dekken.) 6.Dc3 d5 7.Lxd5 Pxd5 8.exd5 Lf5 9.d3 Lb4! Met damewinst. Het blijkt wel, dat de zaak van kwaad tot erger wordt, als wit tegen beter weten in met de dame blijft aanvallen.

De grote macht van de dame schijnt tegelijkertijd haar grootste zwakte te zijn. Als de dame in het spel wordt gebracht terwijl de tegenstander bezig is zijn lichte stukken te ontwikkelen, moet de dame steeds wijken om niet verloren te gaan. Dit kost enorm veel tijd. Tijd die normaal gesproken gebruikt wordt om de eigen stelling te verbeteren. Als een van de spelers dit niet kan doen moet dit wel tot groot voordeel leiden bij de tegenspeler. Nu zijn er bepaalde omstandigheden die het naar buiten spelen van de dame kunnen rechtvaardigen, zoals materiaalwinst. Je mag immers een zekere ontwikkelingsachterstand voor lief nemen als dit betekent, dat je voor komt te staan. Als de zaak uit de hand loopt, is het altijd nog mogelijk om wat materiaal terug te offeren.

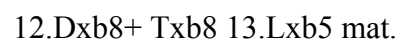
Er volgen nu enige zeer korte partijtjes waarin een van de spelers het gewaagd heeft met de dame op stap te gaan met het oog op materiaalwinst. Dit blijkt zeer gevaarlijk te zijn, vooral in de opening die gekenmerkt wordt door de beginzetten 1.e4 d5, het Scandinavisch. Men zou kunnen verwachten dat het vooral zwart is die hier regelmatig de fout in gaat, omdat die in veel gevallen zijn dame gebruikt om de te ruil aangeboden d-pion terug te nemen. Wit kan zich echter ook lelijk verkijken op de situatie. De variant waarin zwart de d-pion met het paard slaat in plaats van met de dame kan voor aardige combinaties zorgen in de stelling.

E.Schallop-N.N.

1.e4 d5 2.exd5 Pf6 3.c4 c6 4.Da4 Ld7 5.dxc6 Pxc6 6.Db3 Pd4 7.Dc3 e5 8.f4 Lb4 9.Dd3 Lf5 10.Dg3 Pe4 11.Dxg7? Pc2+ 12.Ke2 (Zie diagram. Zwart geeft mat in twee.)

1.e4 d5 2.exd5 Dxd5 3.Pc3 Dd8 4.Pf3 Lg4 5.Lc4 e6 6.h3 Lxf3 7.Dxf3 c6 8.d3 Df6 9.Dg3 Ph6
10.Lg5 Dg6 11.Pb5 cxb5 (Zie diagram. Wit geeft mat in twee.)

N.N.-N.N.

1.e4 d5 2.exd5 Dxd5 3.Pc3 Da5 4.Pf3 e5 5.d3 Lg4 6.Ld2 Pc6 7.De2 Pd4 8.Dxe5+? Dxe5
9.Pxe5 Pxc2 mat.

R.de Wolde-K.Hoogendijk

1.e4 d5 2.exd5 Pf6 3.d4 Pxd5 4.c4 Pb4 5.Da4+ (Zou dit misschien stukwinst opleveren?)
P8c6 6.d5 b5 7.cxb5 Pd4! (Nee dus. Na Dxb4 is wit het haasje door Pc2+) 8.Pa3 e5 9.dxe5
e.p. Lxe6 10.Ld2 Dd6 11.Pe2? (Wit staat al slecht, mar dit was nog niet nodig.) Pd3+ met
damewinst. 0-1